No. 125. 1835.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zondag en Maandag 24 en 25 Mei.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

Breda. — De belgische bladen bevatten heden niets van belang. De *Emancipation* neemt uit de fransche bladen eene correspondentie uit Brussel over, volgens welke het ministerie in België op het punt was van af te treden en de heer *Lebeau* met de zamenstelling van een nieuw zou belast wezen, waarvan de heer *Rogier* weder deel zoude uitmaken, om hunne onlangsche zaken zoo uitmaken, doch voegt er geene woorden bij dat tot bevestiging of logenstraffing zou kunnen strekken. — De Portugeesche gezant, de ridder *Garett*, die in der tijd den hertog *van Leuchtenberg* naar Lissabon vergezeld heeft, is te Brussel teruggekomen.

— Te Antwerpen waren heden (22 *Mei*) de fondsen genoteerd: Belg. 101½; O. Mexic. 102¼, Nap. renten 92⅛, 92; Sp. perpet. 45⅞; 46⅜; 3 pCt. 30⅞; Cortes 47½, 46½; id. Coupons 28¼; Uitgen. 20½, ¾; Braz. 88.

FRANKRIJK.

Parijs, den 20sten Mei.

Het hof der pairs heeft gisteren in de raadkamer over den verderen loop der debatten gedelibereerd. De procureur-generaal had van den voorzitter te kennen gegeven, dat een der verdedigers van de beklaagden, bij het openen der zitting, het woord zoude vragen, om de incompetentie van het hof te bewegen, en gaf daarbij in overweging, of het niet voegzaam zoude zijn, dat ook de beschuldigden, die tot nu toe geweigerd hebben zich aan de regtspraak van het hof te onderwerpen, in de gelegenheid werden gesteld, dat zulke middel van verdediging te doen gelden. Men wil dat over dit punt vrij hevig is gediscussieerd, en dat eindelijk met de geringe meerderheid van 82 tegen 78 stemmen overeenkomstig het voorstel van het publiek ministerie besloten is.

Ten drie uren is daarop de zitting geopend, en heeft de voorzitter met de gewone formaliteiten de drie-en-twintig aanwezige beklaagden den korten inhoud der akte van beschuldiging herinnerd, hen vragende of zij zich op eenige praejudiciele middelen van verdediging hadden te beroepen. De advokaat *Des Aubiez*, daarop het woord gevraagd hebbende, om in naam van vier der beklaagden, op de incompetentie van het hof te pleiten, heeft de procureur-generaal geconcludeerd, dat de zitting den volgenden dag mogt worden hervat, en dat men intusschen de overige beschuldigden van dit incident zoude kennis geven, en de zitting is daarna werkelijk opgeheven.

Heden middag ten twaalf uren werd zij andermaal geopend, en zijn op verzoek van het publiek ministerie drie processen-verbaal voorgelezen, waaruit bleek, dat de deurwaarder van het hof zich bij de beklaagden in de gevangenhuizen van St. Pelagie, l'Abbaye en la Conciergerie had vervoegd, om hen aan te zeggen, dat zij des verkiezende deze zitting en de volgende konden bijwonen, dat echter slechts een enkele, zekere *Nicot* daarvan had gebruik gemaakt, terwijl de overige verklaarden, dat zij het hof niet erkenden, en alleen door zigtbaar geweld tot audientie zouden verschijnen. Na die mededeeling gaf de voorzitter aan den advokaat *Des Aubiez* het woord, en heeft deze getracht de incompetentie van het hof te bewijzen, zich daartoe beroepende op de bepaling van het Charter, volgens welke de regtspraak van het hof der pairs, over aanslagen tegen de veiligheid van den staat, nader bij eene wet zoude worden geregeld, welke wet tot nu toe niet is uitgevaardigd.

— De kamer van afgevaardigden houdt zich bij voortduring met het budget van oorlog bezig, en beraadslaagde gisteren en heden meer bijzonder over de belangrijke uitgaven, die door de bezetting van Algiers worden veroorzaakt. De HH. *de Sade* en *Desjobert* beweerden op nieuw, dat deze volkplanting voor Frankrijk nimmer eenige vruchten zoude opbrengen, die met de kosten in verhouding staan; dat het uit dien hoofde meer dan tijd was deze, overeenkomstig het voorstel der commissie, in te krimpen; en dat men hoogstens de stad Algiers als een militair punt moest behouden. Deze bedenkingen zijn door den heer *Charles Dupin* bestreden.

Voorts werd in de zitting der afgevaardigden van heden, door den heer *Sauzet*, rapport uitgebragt, over de verlangde autorisatie, om de HH. *de Cormenin* en *Audry de Puyraveau* voor de kamer der pairs te vervolgen. Na een kort overzigt van de omstandigheden, die tot dit voorstel aanleiding hebben gegeven, liet de heer *Sauzet* te kennen, dat men beide deze leden voor de commissie had ontboden, alwaar de heer *de Cormenin* verklaarde, dat hij noch aan de zamenstelling, noch aan de openbaarmaking van het besluit aldus eenig deel had genomen, terwijl de heer *Audry de Puyraveau* zich van dit punt niet uitliet, maar alleen tegen het voorstel protesteerde. Uit dien hoofde was de opinie van oordeel, dat men de autorisatie ten aanzien van den eersten moest weigeren, ten aanzien van den tweeden verleenen. Na eenige discussien is de beraadslaging over dit onderwerp op aanstaanden vrijdag bepaald.

— Men heeft gisteren tijdingen uit Madrid ontvangen tot den 12den dezer, volgens welke de overeenkomst tusschen den gevolmagtigde *Valdez* en *Zumala Carregui*, over de uitwisseling der gevangenen gesloten, alsdaar bij de zogenaamde liberale partij groote ontevredenheid heeft verwekt. In de zitting der kamer van afgevaardigden van den 11den, is de heer *Lopez* begonnen met zich te beklagen, dat men rondom de vergaderzaal eene buitengewone militaire magt had bijeen getrokken, die echter volgens de verklaring der ministers strekken moest om zekere ongeregeldheden, waarvoor men bedacht was, voor te komen, en die toe overvloedig op de eerste aanvrage van den president zich had verwijderd. Vervolgens hebben de HH. *Arguelles* en *Caballero*, omtrent zoo evengenoemde overeenkomst van het bestuur inlichtingen gevraagd, zich beklagende, dat men daarbij *Zumala Carregui*, als legerhoofd van don *Carlos* had erkend, en het verlangen te kennen gegeven, dat aan de kamer een afschrift van het verdrag mogt worden medegedeeld, om daarvan de gevolgen in overweging te nemen. De heer *Martinez de la Rosa* deze mededeeling voor het oogenblik geweigerd hebbende, heeft de kamer, in weerwil zijner bedenkingen, besloten, te verklaren dat zij, ingevolge artikel 129 van het reglement, het regt had het gedrag der ministers, ten aanzien van het genoemd verdrag, te onderzoeken, en tot dat einde de mededeeling te verderen.

— Bij het eindigen dezer zitting vertoonde zich aan den ingang der vergaderzaal eene bende van vijf a zes honderd met stokken gewapende manuen, die den voorzitter van den raad aanvielen, en zijn rijtuig, onder allerlei bedreigingen en oproerige kreten vervolgden, zoodanig, dat hij slechts met moeite en onder de bescherming van eenige volgezinden, aan hunne mishandeling is ontkomen. Dezelfde bende heeft tot laat in den avond de stad doorkruist, zich hier en daar met het volk en met eenige leden der burgerwacht vereenigende; eindelijk is de gewapende magt op de been gekomen, en werd de rust zonder ernstige tusschenkomst, hersteld. In de zitting van den 12den heeft de heer *de Torano*, die den vorigen dag te Aranjuez was, zich zeer krachtig over deze schanddaad, waarvan zijn ambtgenoot nagenoeg het slagtoffer was geworden uitgelaten, en aan de kamer verzekerd, dat men de schuldigen ten strengste zoude vervolgen. Ter zelfder tijd werd in de kamer der proceres door een dertigtal leden het voorstel gedaan, bij een adres aan de koningin, op krachtdadige maatregelen aan te dringen, om de pogingen der onruststokers te verijdelen; doch tevens meldt men in bijzondere berigten, dat naar het algemeen gevoelen, deze omstandigheden ligtelijk tot eene verandering in het bestuur aanleiding konden geven.

— Men meldt uit Bayonne, dat de onder-koning van Navarre, op last van den generaal *Valdez*, alle de hoofd-officieren die zich te Pampeluna bevonden, heeft bijeen geroepen, en hun gevraagd over eene gewapende tusschenkomst; dat zij eenstemmig verklaarden zulks als het eenig middel te beschouwen om aan den burger-oorlog een einde te maken, en dat dien ten gevolge een adres aan de koningin-regentes was ontworpen en ingezonden, waarin deze hunne bedenkingen werden ontwikkeld.

— Heden (24 *Mei*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. kont. 108,25; op tijd 108,45; 3 pCt. kont. en op tijd 81,75; Nap. rent. kont. en op tijd 99,30; Sp. perp. 47½; 3 pCt. 30; Cortes 48¼.

NEDERLANDEN.

Breda, den 23sten Mei.

Als agenten van het Fransche consulaat-generaal te Amsterdam, zijn erkend de heeren *C. Zanderdorp* en *L. J. F. Deken*, de eerste voor de eilanden Texel, Vlieland en Terschelling, en de tweede voor de provincie Groningen.

— Gisteren op den middag zijn HH. MM. de Koning en Koningin met Hoogstderzelver kleindochter, de Prinses *Wilhelmina Frederika*, en verder gevolg, van 's Gravenhage naar het Loo vertrokken.

Behalve de minister van financien zullen, naar men vermeldt, HH. Exc. de luitenant-generaal minister van koloniën en de minister van binnenlandsche zaken binnen kort eene reis doen; de eerste zou zich naar Zwitserland, de laatstgenoemde naar de provincie Zeeland zich begeven.

— Naar men verneemt is *Z. Exc. R.* baron *Fagel*, die door Z. M. den Koning belast is geweest Keizer *Ferdinand*, van Oostenrijk, met het beklimmen van den troon geluk te wenschen, en tevens Hoogstdenzelven officieel te condoleren, wegens het verlies van 's Keizers doorluchtigen vader, Keizer *Frans* den *I*, en die dezer dagen in 's Gravenhage, na zijne zending volbragt te hebben, is wedergekeerd, door Z. M. den Keizer van Oostenrijk met eene kostbare, met edelgesteenten omzette gouden snuifdoos begiftigd geworden, welke van een' eigenhandigen brief van Z. M. den Keizer is begeleid, die, naar men verzekert, zoo wel voor Nederland, als voor den afgezant zelven, in de vleijendste bewoordingen moet zijn gesteld. Tevens is Zijne Exc. door den Keizer tot ridder van de Oostenrijksche *Leopolds-orde* benoemd geworden.

— De manschappen der verschillende afdeelingen, die dit jaar zijn aangewezen, om bij de afdeeling grenadiers en bataillons jagers te worden ingedeeld, zijn dezer dagen achtervolgens te 's Hage aangekomen, en ondert, na aldaar bij hun nieuw wapen te zijn ingelijfd en behoorlijk uitgerust, wederom naar het leger vertrokken. Zoo hebben woensdag en donderdag detachementen jagers zich wederom derwaarts begeven.

— De kiezers van Holland zijn tegen maandag den 1sten Junij in de hoofdplaatsen der districten opgeroepen, ten einde over te gaan tot het benoemen van een lid der provinciale staten, ter vervulling der in dit jaar in gemelde vergadering openvallende plaatsen.

— De *Köllnische Zeitung* behelst onder dagteekening van den 19den dezer het volgende, met buitengewone gelegenheid uit Manheim van 18 mei ontvangen berigt:

„Ik haast mij u te melden, dat heden morgen ten 1 ure het op den 12den dezer gesloten tolvereenigings-verdrag met Pruissen, Beyeren, Wurtemberg, Saksen, de beide Hessen en de Staten der Thuringsche vereeniging, onder voorbehoud van de goedkeuring onzer Standen, aangekomen is, en dat van heden af voorloopig de heffing der tollen naar het bij u bestaande tarief is verordend geworden."

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 20sten Mei.

Volgens berigten van de Poolsche grenzen van 6 Mei, wordt er steeds met grooten ijver gewerkt aan de voorbereidselen tot de groote wapenoefeningen, welke bij Kalisch moeten plaats hebben. Men acht dat nog in deze maand alles in gereedheid zou zijn, daar de eerste Russische troepen, die het kamp moeten betrekken, in Julij verwacht worden. Te Kalisch en in de omtreken waren veld-hospitalen daargesteld, ruim genoeg om 6000 zieken te kunnen bevatten, en welker inrigting schein aan te duiden, dat de troepen verscheiden maanden in die oorden vereenigd zouden blijven.

— Te Wurzburg is dezer dagen in het proveniershuis overleden zekere *Appallonia Rottman*, die den 15den october 1717 geboren werd, en dus den ongewoon hoogen ouderdom van 117 jaren en acht maanden acht had bereikt. Tot op het einde haars levens was zij vrolijk en opgeruimd, en in den herfst van 1833 zelfs nog bij de wijnlezing in de wijnbergen werkzaam geweest.

— In berigten uit Munchen worden nadere bijzonderheden omtrent het die stad en derzelver omstreek overkomen ongeluk medegedeeld. De uitwerking van het springen des kruidmagazijns heeft zich niet slechts over de geheele stad, maar zelfs tot de omgelegen dorpen uitgestrekt, zijnde overal min of meer schaden aan vensters en deuren, maar vooral aan glasruiten toegebragt. De hoeveelheid buskruid wordt in sommige berigten op over de 250 centenaars, doch in andere op slechts 100 centenaars begroot. De schade in de stad aangerigt was voor 't oogenblik niet te bepalen, doch die aan de koninklijke en nog andere openbare gebouwen werd op 25 000 flot. begroot, en die enkel aan glasruiten in de stad op 100 000 fl.; in sommige straten was geen venster verschoond gebleven. Het getal der omgekomenen was nader bevonden negen personen te bedragen. De oorzaak van het ongeluk had men eerst aan het toeval geweten, waartoe men te meer grond vond, omdat kort te voren eene hoeveelheid buskruid in het magazijn gebragt, en op het oogenblik der ontbarsting een kuiper met het herstellen der vaten werkzaam was, waarbij onder het slaan ligt een vonk gesprongen en het kruid ontvlamd kon hebben. Den volgenden dag echter werd bekend, dat de ontbarsting voorbedachtelijk door een vertwijfeld mensch zou zijn veroorzaakt. In den randsel namelijk van een der omgekomene artilleristen, *Stanislas Schmitt* gehesten, werd een brief aan zijnen kommandant gevonden, waarin hij denzelven hoofdzakelijk schreef, dat de sedert lang door hem gevoelene onwaardige behandeling van de zijde der onder-officieren van zijn korps, benevens de zorg voor zijn toekomstig bestaan, hem het besluit had doen nemen om op eene geweldige wijze een' einde aan zijn leven te maken en zulks wel door het kruidmagazijn in de lucht te doen springen." Deze persoon, een schoolmeesters zoon, was vroeger een weinig bekend en vrij student geweest; voor drie jaren trad hij in dienst zonder daarom van gedrag te verbeteren, waardoor hij zonder bevordering bleef, tot het smartelijk verschil tusschen zijn lot en zijne verwachtingen dit hoofden hem tot eene soort van vertwijfeling had gebragt en het gemeld rampzalig besluit doen opvatten. Den dag van het ongeluk was hij niet voor de diepst in het magazijn gekommandeerd geweest, doch had met een zijner kameraden voor eene kleinigheid het dienstwerk geruild. De artillerist die aan de boodschap van den onder-officier het behoud van zijn leven te danken had, verhaalde voorts, dat bij *Schmitt* weinig oogenblikken voor het magazijn te verlaten, nadenkend in de wachtkamer had zien zitten, en dat dezelve door den dienstdoenden korporaal herhaaldelijk was aangemaand geworden aan zijn werk te gaan; *Schmitt* had voorts den ontkomen artillerist zoeken op te houden met te zeggen, „dat zij dra alle te zamen zouden gaan." — Waarschijnlijk had *Schmitt* het feit door middel van een chemisch zwavelstokje gepleegd.

— Uit Weenen wordt van den 14den dezer geschreven dat de keizer dien dag weder audientiën had verleend. De Hannoversche gezant en staatsminister graaf *von Alten* werd bij Z. M. toegelaten om hem de gelukwenschen met denzelfs troonbestijging over te brengen, terwijl de nieuwe geheime raden, graaf *Bartoletti* vice komanderend generaal van Oostenrijk en graaf *Wickenburg*, gouverneur van Stiermark in eenigemelde betrekking hunnen eed in 's Keizers handen aflegden. Het vertrek van het hof naar Schönbrunn was uithoofde der weersgesteldheid eenigen tijd verschoven.

Uit Konstantinopel werd van den 18den April het afsterven gemeld van den Armenischen Patriarch aldaar; terwijl in brieven uit Trebisonde geschreven werd, dat de nieuwe Schach van Persie zijnen plegtigen intogt te Ispahan had gehouden en dat men het er voor hield, dat aan allen tegenstand tegen de nieuwe regering thans een einde was gemaakt.

— Te Weenen waren den 14den Mei genoteerd: Metall. 102; 4 pCt. 89; Bankactien 1341.

ENGELAND.

LONDEN, den 20sten Mei.

In het Huis der Gemeenten heeft gisteren avond de heer *Wyse* een voorstel gedaan, om aan de volksopvoeding en beschaving in Ierland eene meerdere uitbreiding te geven. Zijn plan was, om te Dublin een nationaal bestuur van opvoeding op te rigten, aan het hoofd waarvan de minister secretaris voor Ierland geplaatst moest worden; wien men een raad zou toevoegen, die den katholijken en protestantschen aartsbisschop en een presbyteriaanschen geestelijke onder zijne leden zou tellen, benevens een lid uit elke iersche provincie. Dezen raad zou de zorg over het bouwen van scholen, het aanstellen van meesters en dergelijke zaken opgedragen worden. Hij ontwikkelde zijne inzigten in eene merkwaardige redevoering en drong vooral ten sterkste aan, dat de beschaving en verlichting van het volk op godsdienstige gronden behooren te rusten, daar zonder dit het stichten van nieuwe instellingen, het veranderen van oude wetten en de hervormingen in de regeringswijze luttel konden baten voor het geluk der arme Ieren. Wilde men voor die natie iets verrigten, dan moest men dit met daden in plaats van met woorden beproeven, hare opvoeding verbeteren en haar dus in staat stellen de vrijheid te kunnen genieten, die men haar deelachtig wil maken. Het Huis heeft den heer *Wyse* veroorloofd eene bill tot bereiking van zijn prijzenswaardig doel voor te dragen, hoezeer door sommige personen dit voorstel als ontijdig beschouwd wordt, zoo lang het groote geschilpunt, om de overschietende fondsen der gevestigde kerk tot bevordering van het algemeen onderwijs te besteden, niet beslist zal wezen.

De heer *Buxton* heeft nader voorgesteld den Koning een adres aan te bieden, en daarin te klagen dat de slavenhandel steeds voortgezet wordt en wel bijzonder onder bescherming der spaansche en portugesche vlaggen, niettegenstaande beide gouvernementen zich verbonden hebben tot het afschaffen van dien handel, en te vragen dat de regering met hare geallieerden in onderhandeling trede, tot het herzien der op dit stuk bestaande traktaten, ten einde het regt van visitatie der schepen uit te breiden tot de geheele westen oostkust van Afrika en het eiland Madagaskar, en tot zoodanigen afstand van die kust, als noodig zijn zal om het nemen van alle slaven te verzekeren; ook de schepen, voor den slavenhandel ingerigt, te kunnen nemen, al hebben zij geen slaven aan boord; de schepen, die als slavenhalers door eene gemengde kommissie veroordeeld zijn, te doen sloopen en den slavenhandel als gelijkstaande met zeeroverij te verklaren. Na eenige debatten is het voorstel doorgegaan.

De heer *Thomson* heeft verlangd, dat eene bijzondere kommissie belast zou worden met onderzoek te doen naar den tegenwoordigen staat van den graanhandel tusschen de eilanden in het Kanaal en het Vereenigd Koningrijk. Het Huis heeft aan dien wensch voldaan en de kommissie benoemd.

STATEN-GENERAAL.

De vertegenwoordiging van het geheele Nederlandsche volk wordt gevonden in de Staten-Generaal; en die Staten Generaal worden gesplitst in twee afdeelingen, in eene Eerste en Tweede Kamer. — Een ieder weet dit, of kon dit althans weten, maar ieder schijnt er daarom niet aan te denken; want dikwijls spreekt en redeneert men, alsof bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal *alleen* de vertegenwoordiging des volks berustte. En nogtans, zoo als de Grondwet zelve dat aanwijst, kan de eene afdeeling der Staten-Generaal zonder de andere niets uitrigten noch daarstellen. Van waar die herhaalde en bitse aanvallen en jammerkreten tegen of over de Eerste Kamer der Staten-Generaal, nu onlangs zóó bij herhaling aangevangen? Heeft die Kamer soms strijdig met de grondslagen haares aanzijns gehandeld? Heeft zij misschien zich regten aangematigd, welke haar niet verleend waren; mogelijk wel opgedragene lasten minder in gemoede en met ligtvaardigheid behandeld? Heeft zij soms, misbruik makende van hare grondwettige magt, zich onttrokken aan de behartiging van 's lands ware belangen, of uit het oog verloren, wat zij ook aan den koning verschuldigd was? Wij hebben daarvan geen spoor kunnen vinden; de reden is niet gelegen, omdat de niet-openbaarheid der beraadslagingen ons daartoe belet de bouwstoffen te verzamelen, maar omdat wij in ons geweten daarvoor geenen grond weten

Men verwijt aan de Eerste Kamer het verwerpen van het door de Tweede Kamer met eene aanzienlijke meerderheid aangenomen voorstel, betrekkelijk den Landbouw. Wij, die zelven eene groote belangstelling koesteren voor die gewigtige bron onzer nationale welvaart, hebben met zorg de beraadslagingen over dat voorstel in de zittingen der Tweede Kamer gevolgd; en ofschoon de zaak zelve ons na aan het harte lag, en wij vurig de verbetering van den staat der landbouwers wenschen en verlangen, voelden wij ons toch gedrongen, om te erkennen, dat vele leden dier Kamer, die *tegen* het voorstel zoo als het was liggende spraken, nog al wigtige bedenkingen bijbragten, die wel waardig waren dubbel overdacht te worden, en die echter niet zoo opgelost zijn geworden, als wij zelven wenschten. Ook hebben vele leden der Kamer het voorstel toegejuicht, meer om de bedoeling van het voorstel zelve, als betreffende eene zaak van algemeen belang, dan wel omdat men het zoo algemeen eens was over de wettigheid van den vorm en over de noodzakelijkheid zelve. Doch dit doet niets ter zake bij menigeen; genoeg is het dat een voorstel of ontwerp van wet, welk dan ook, is aangenomen of verworpen: de hoegrootheid der meerderheid, de gronden, zoo de vermoedelijke als de op den voorgrond gestelde, worden niet geraadpleegd; omdat of het niet ontwikkelen der gronden voor het uitbrengen der stem, of het behandelde onderwerp daaromtrent alle gissingen of redekavelingen nutteloos maken; en de wetgever, naar luid der Grondwet, heeft de volstrekte meerderheid en niets meer verlangd. De meerdere of mindere meerderheid bij den uitslag van het stemmen over een voorstel of wets-ontwerp hangt toch van zoo vele bijzondere omstandigheden en van soms zoo verschillende beweegredenen of wijzen van zien af, dat die inderdaad geen vaste maatstaf van het wezenlijk al of niet goede, het meer of min gebrekkige van een wets-ontwerp geven kan; wijselijk dan heeft de wetgever zich over die betrekkelijke meerderheid niet uitgelaten, om zich alleen te houden aan het getallen-voorschrift der Grondwet. De aanzienlijke meerderheid, waarmede het voorstel over den Landbouw werd aangenomen bij de Tweede Kamer, kon en mogt dus geen invloed hebben op de door de Eerste Kamer te nemen beslissing. Die Kamer onderzocht op hare beurt, zij stemt niet toe op bloot vermoeden. De uitslag van haar onderzoek over opgemeld voorstel is geweest, dat zij niet gaat kon instemmen met het oordeel der Tweede Kamer; zij heeft dan ook het voorstel niet verworpen, maar terug gezonden, om het in nadere overweging te nemen. Het is dus niet uit gebrek aan levendige belangstelling: daarvoor waarborgt ons het openlijk karakter en het aanzien der Eerste Kamer; het is dan ook niet uit eene onbillijke beoordeeling van een voorstel: want voor dien blaam bewaren haar alle hare vroegere handelingen; het is ook niet uit een overschrijden harer grondwettige magt, dat het bedoelde voorstel niet is doorgegaan: want daarvoor had zij het toekennende regt van nieuw onderzoek; het is ook niet uit miskenning van de grondslagen harer daarstelling, dat de Eerste Kamer zoo aan de gisping van velen is blootgesteld: want zij heeft hare grondslagen geenszins miskend; zij heeft die integendeel zeer wel begrepen; zij heeft, onzes oordeels, gehandeld zoo en gelijk als zij moest handelen. — Men herleze eens met aandacht wat er in de Grondwet zelve geschreven staat, omtrent de zamenstelling van de Staten-Generaal: men bepeinze nog eens al wat omtrent die wijze van zamenstelling der Volksvertegenwoordiging te lezen staat in het rapport der Commissie tot herziening van de Grondwet; men wege dan bijeen, wat er door den Koning is gezegd geworden betrekkelijk den landbouw; men brenge zich op nieuw te binnen, dat bij de verdediging van het voorstel omtrent den Landbouw erkend is geworden, dat het een zeer moeijelijk onderwerp betrof, dat de keuze der middelen volkomen vrij was, dat er ook geene werden aangeduid; dat er blootelijk eene Commissie van onderzoek verlangd werd; — moest dan, zelfs bij eene gunstige aansluiting der Eerste Kamer aan de Tweede omtrent dit voorstel, niet alles daarop hebben uitgeloopen, dat door het Hoog Bestuur zoude geantwoord zijn geworden: dat het bij zijne verklaring bleef, door den Koning zelven gedaan, dat het bereids een onderwerp was zijner gezette overweging? En zoude dat niet gelijk staan met eene uitoefening van het Koninklijke Veto? De Eerste Kamer heeft aan den Koning, naar de bedoelingen der Grondwet, » de uitoefening van een heilzaam en » hoogst noodzakelijk regt, maar hetwelk toch door eene te veel- » vuldige herhaling het onderling vertrouwen zou kunnen stoten, » welke behoud zoo nuttig voor de Vorsten, zoo heilzaam voor de » volkeren is," willen besparen. De overstemming der *beide* afdeelingen der Staten-Generaal, en gevolgelijk de afzonderlijke beschouwing van eenig onderwerp door eene dier afdeelingen, stelt de denkwijze der Nederlandsche vertegenwoordiging daar; en wij geloven, dat men zeer verkeerd handelt, door uit een verschil van gevoelen tusschen de beide afdeelingen te besluiten, dat de beweegredenen der eene, die grondwettiglijk onbekend zijn, minder dan die van de andere zouden gelden. Men moet billijk zijn, ook al gaat alles niet naar wensch; bezadigdheid, deftigheid, staatkundige opregtheid en onkreukbare goede trouw zijn altijd het erfdeel geweest, 't welk onze Vaderen ons hebben nagelaten; ook al is men in hoogheid geplaatst en met Koninklijke gunst vereerd, ontvallen ons daarom die dangden niet; 's lands welbegrepen belang weegt elk Nederlander op het hart. Heeft dan de Tweede Kamer 's lands belangen niet waarlijk lief? dit zij verre; maar ook de Eerste Kamer heeft die lief; alleen de inzage der landszaken kan soms verscheidene wezen. Vergeten wij het toch niet: *de beide afdeelingen te zamen, en niet elk afzonderlijk, vertegenwoordigen het Nederlandsche volk.*

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — Den 9 dezer, verjaardag van het overlijden van Schiller, is voor de elfde maal sedert deszelfs totstelling, het Schillersfeest op de *Silberburg* bij *Stuttgart* gevierd. Er is eene cantate (muzijk van Lindpaintner) uitgevoerd, eene feestrede van Dr. Haurr door den Tooneelspeler Maurer uitgesproken; en met nog andere muzijk- en zangstukken heeft zich de talrijk vergaderde menigte, op dit herinneringsfeest aan den beroemden dichter, 't welk door fraai lenteweder begunstigd is, bijzonder vermaakt. Het fonds der vereeniging tot oprigting van een gedenkteeken voor Schiller is er mede niet kwalijk bij gevaren. — De Heer Gauss te *Göttingen* heeft weder eenige bijzonderheden bekend gemaakt omtrent de waarnemingen, welke in het Magnetische Observatorium in die stad gedaan worden. Dit Observatorium, bestemd om naauwkeurige waarnemingen te doen ten aanzien van de afwijking van de Magneet, bevindt zich in eene opene plaats, 100 schreden ten Westen van de Sterrewacht, en vormt een langwerpig vierkant, waaraan de zijden overeenkomen met de vier kardinaalpunten. Al de voorwerpen, als sloten, grendels, enz. anders van ijzer, zijn hier van koper. De magnetische staaf, van gegoten staal van *Uslar*, hangt aan een zijden koord van 7 voeten, welke uit 200 draden zonder draaijing bestaat, en door den Heer Weber op eene schrandere wijze zoodanig boven is vastgehecht, dat het nadeel van het rekken daardoor verholpen wordt, terwijl de aan onder daaraan hangende staaf in hare draaijingen in 't minst geene belemmering ondervindt. Sedert eenige maanden heeft men nu, in het Sterrekundig Observatorium met gelijken toestel eene magneetstaaf opgehangen, welke echter niet aan een zijden koord, maar aan een metaaldraad hangt. Deze staaf is tot het doen van elektrodynamische proefnemingen met een multiplicator omgeven, welke in de draad-ketting is gebragt, waardoor de Sterrewacht, het Magnetisch Observatorium en het Natuurkundig Kabinet, worden, welke ingelijks eene magneetstaaf bevindt, met elkander verbonden zijn, en de galvanische stroom alzoo eene draadlengte van 11 000 voeten doorloopt, vóór dat de linie toestellen daarvan aangedaan worden. Wanneer nu een galvanische stroom met de ketting in aanraking wordt gebragt, dan vertoont zich de beweging in de drie toestellen zóó oogenblikkelijk, dat de tijd, waarin de stroom eenen afstand van 11,000 voeten of eene halve mijl doorloopt, volstrekt onmeetbaar is. Na deze verschijnselen eener volstrekt gelijktijdige werking van voor ons nog verholene natuurkrachten op groote afstanden, zal het niet vreemd schijnen, dat de magnetische waarnemingen, op den 5 en 6 November ll. te *Göttingen*, *Kopenhagen* en *Milaan* gedaan, volkomen overeenkwamen.

Zwitserland. — De staatkundige partijschappen, en het deel, 't welk sommige Hoogleeraren van *Bern* daaraan namen, hadden bijna tot een besluit aanleiding gegeven, 't welk voor de nieuwe Universiteit dier stad niet dan nadeelige gevolgen zou gehad hebben. De Regeringsraad had namelijk een wets-ontwerp voorgesteld, volgens 't welk de Bernsche Hoogleeraren alle jaren op nieuw in hunne posten moesten bevestigd worden. De Groote Raad heeft echter op den 8 dezer met 85 tegen 43 stemmen de voordragt van den Regeringsraad van de hand gewezen.

Rusland. — De Keizerlijke Akademie der Wetenschappen te *Petersburg* heeft den eersten Demidoffschen prijs voor het jaar 1834 toegewezen aan het werk van den Heer Sidonski: *Inleiding in de wetenschap der Wijsbegeerte*, en den tweeden aan het werk van Pater Hyacinth: *Geschiedkundig Overzigt der Oiradvolken of Kalmukken van de 15de eeuw af tot op onzen tijd.*

Engeland. — De Heer Houlton heeft aan het Genees-Kruidkundig Genootschap te *Londen* een zeldzaam voorbeeld medegedeeld van langlevendheid eener plant. Een ajuin, namelijk, in de hand eener Egyptische mommie, welke meer dan 2000 jaren oud is, gevonden, toen dezelve was losgemaakt, aan den invloed der lucht blootgesteld en geplant zijnde, heeft zich met eene bijzondere groeikracht weder ontwikkeld. De plant verschilt niet van de ajuin, welke thans in *Egypte* gevonden wordt.

Italië. — Giovita Caravaglia, bij de liefhebbers der graveerkunst bekend, als de voortreffelijke opvolger van Morghen, dien hij volgens sommigen overtrof, is den 27 April te *Florence*, naauwlijks 45 jaren oud, overleden. Hij was nog bezig met het grootste van al zijne werken, de *Maria Hemelvaart* van Guido, toen de dood hem overviel.

Frankrijk. — Onlangs is in de Akademie der Wetenschappen te *Parijs* verslag gedaan van eene merkwaardige bestijging van den *Chimborazzo* in *Amerika*. De Heer Boussingault namelijk, heeft den 16 December 1831, in gezelschap van den Kolonel Hall, dien berg bestegen tot op eene hoogte van 6006 meters, zijnde de hoogste verhevenheid, welke tot hiertoe bij het beklimmen van bergen bereikt is. De barometer, welke op de hoogte van de oppervlakte der zee op 28 d. 3 l. staat, stond daar op 13 d. 8 l. De Heer Boussingault was van oordeel, dat men in de verdunde lucht zich zeer wel kon acclimateren. Op eene hoogte, bijna gelijk aan die van den *Mont-Blanc*, waarop de Saussure naauwlijks kracht genoeg had om zijne werktuigen raad te plegen, ziet men in *Amerika* jonge vrouwen, gedurende geheele nachten, zich met dansen vermaken. Een vermaard gevecht in den Bevrijdings-oorlog, dat van *Pichincha*, is geleverd op eene hoogte, weinig verschillende van die van den *Mont-Rose*. De gidsen, die de Saussure op den *Mont-Blanc* vergezeld hebben, verklaarden de reizen op Chim-

lichten dag gezien te hebben; de Heer B. die op eene veel aanmerkelijker hoogte geweest is, getuigt, dit verschijnsel niet te hebben waargenomen. De Heer B. zal weldra een werk in 't licht geven, waarin hij de wetenschappelijke resultaten van zijne tienjarige reizen in de *Andes* en in *Nieuw-Grenada* zal openbaar maken.

NEDERLANDEN. — Ten gerieve der Nederlandsche gelegerden, welke de in September aanstaande te *Bonn* plaats hebbende vergadering der Duitsche Natuur- en Geneeskundigen mogten willen bijwonen, nemen wij het volgende over:

»BEKENDMAKING.

» De ondergeteekenden hebben de eer bij dezen bekend te maken, dat met goedkeuring van Z. M. den Koning de dertiende vergadering van het *Genootschap der Duitsche Natuur- en Geneeskundigen* alhier te *Bonn* in September dezes jaars plaats hebben, en met de eerste openbare zitting op den 18den September (Vrijdag) geopend worden zal. Terwijl de ondergeteekenden alle mede-beoefenaars der wetenschap, welke deze vergadering wenschen bij te wonen en naar de statuten van het genootschap tot het lidmaatschap geregtigd zijn, daartoe uitnoodigen, vereenigen zij daarmede tevens het verzoek, dat de geëerde leden buiten deze stad, welke in de openbare zittingen voorlezingen wenschen te houden, de ondergeteekenden zulks voor het begin der vergadering daarvan gelieven te onderrigten. Een voorloopig bericht van de persoonlijke deelneming wordt niet vereischt. Intusschen zal bij de huisvesting en aanwijzing van woningen, waaraan hier ook bij de overkomst van een groot aantal vreemdelingen, geen gebrek heerscht, allereerst acht geslagen worden op degenen die zich vroeger aanmelden.

» *Bonn* den 8sten Mei.

» Dr. HARLESZ, Dr. NOEGGERATH."

Beurspryz der Effecten, te Amsterdam.

VRIJDAG, *den 22sten Mei.*

	Laagste koers.	Hoogste koers.	Laatste koers.		Laagste koers.	Hoogste koers.	Laatste koers.
NEDERLAND. pCt.				pCt.			
Werk. Schuld 2½	56⅝	56⅞	56 11/16	Ditto 18²⁸/₆₉ . . 5	104⅛		
dito dito 5	101 11/16	101 13/16	101 13/16	Cert. dito 18³¹/₅₅ 5	99⅝	99 15/16	99¾
Uitgestel. dito.	1 5/16			Obl. te Lond. 5			
Kanalbil. dito.	25 5/16	25 5/16	25⅞	Cert. te Hamb. 5			
Amst. Synd. 4½	96 1/16	95¾	95⅞	Ins. in Assig. 6	69⅜	70	69⅞
Dito dito 2½	81	81⅛	81	Certific. dito. 6	70⅝		
Schatkistbil. 4	101			POLEN.			
Handel-Maats. 6	107⅜	107⅞	107⅝	Aand. L. fl. 300	123		
FRANKRIJK.				PRUISSEN.			
Int. Grootb. 3				Dito dito R. 50.	113½	113⅝	
ENGELAND.				Neg. L. 1830. 4			
Dito p. 12 Aug. 3				OOSTENRIJK.			
SPANJE.				Aand. L. f 100.			
Per. R. B. Ams. 5	46⅞	47⅛	47¼	Dito dito 250. 4	426		
Dito f 1000. 3	29	29½	29⅝	Metaliek. . . 5	99 5/16	99⅜	99 5/16
Cert. Cuy & Leg 4				Dito L. gen. . 6			
Fransche Uitg.	20⅛	21	21	Dito. 2½	56⅛	56⅜	56¼
Cert. B. Lond. 5	46½	46¾	46⅝	Obl. Goll & C. 5			
Engelsch Uitg.	19⅜			Dito. . . . . ½			
PORTUGAL.				Cert Stadsb. 2½			
Obl. te Lond. 5				Ween. B. act. 3			
Dito dito 3				N. Ween. Aand.	729		
NAPELS.				DENEMARKEN.			
Certific. L & R. 5				Leen te Lond. 3			
Dito Falc. & C. 5	92½			BRAZILIEN.			
Leen. Lond. R. 5				Dito Rotsch. 5	87½	87⅝	
RUSLAND.				GRIEKSCHE			
Obl. Hope 1798 5	104	104⅛		Dito te Lond. 5			

*** Op den huize *Braquestijn*, onder Oosterhout, beviel op den 22sten Mei 1835, van eene *DOCHTER*, Vrouwe D. DE STÜRLER, geboren HALLUNGIUS.

Dienende deze tot algemeene en bijzondere kennisgeving.

*** Onze hartelijk geliefde Vader en Behuwd-Vader, de Wel-Edele Heer JAN CORNELIS MARIS, in leven Burgemeester, Dijkgraaf en Lid van de Staten dezer Provincie, werd ons heden door den Dood ontrukt, in den ouderdom van ruim 51 jaren. Hij stierf aan eene langdurige ziekte van ruim 4 maanden; diep betreuren wij allen dit hartgrievend verlies.

WILLEMSTAD, den 20. Mei 1835.

Uit aller naam,
C. W. MARIS.

Vrienden en Bekenden buiten deze Stad, gelieven deze algemeene kennisgeving ook als bijzondere aan te merken.

*** De ondergeteekende vernomen hebbende, dat zekere persoon, genaamd WILLEM GUBBI, die gedurende den tijd van *vijf maanden* bij hem in dienst is geweest, zich vermeten durft, nu hij de betrekking van SCHOORSTEENVEGER voor eigene rekening zal gaan uitoefenen, zich bij des ondergeteekenden van ouds bekende klanten aan te bevelen, waardoor ligt een misverstand kan ontstaan, 't welk de ondergeteekende zijne geëerde klanten, die hij zoovele jaren in deze Stad met ijver gediend heeft, zou kunnen doen verliezen, waardoor hij zich met zijne Huishouding in buitengewone bezwarende omstandigheden zou zien gebragt, heeft de eer zijne geëerde Stadgenooten op dit moedel misbruik opmerkzaam te maken, en zich bij deze op nieuw in de voortdurende gunst van zijne geschikte klanten aan te bevelen, belovende hij, in weerwil aller wederwaardigheden die hem in zijne betrekking zijn te beurt gevallen, eene alleszins prompte en civiele bediening.

BREDA, 25 Mei 1835.

WILLEM DADO,
Mr. Schoorsteenveger.

AANBESTEDING.

Kerkvoogden en Notabelen der Nederduitsche Hervormde Gemeente van de stad Zierikzee, provincie Zeeland, maken bekend, dat, op *Vrijdag den 12den Junij* 1835, des voormiddags om *elf* uren, binnen gezegde stad, onder nadere approbatie, in het openbaar zal worden Aanbesteed:

Het BOUWEN van een GEHEEL NIEUW KERKGEBOUW, *binnen gezegde Gemeente.*

Waarvan de Bestekken in de voorhanden zijnde Logementen en Herbergen binnen dit Rijk ter lezing zullen liggen, terwijl wijders *acht* dagen vóór de Besteding de vereischte aanwijzingen *in loco* zullen kunnen verkregen worden, en inmiddels bij den Heer P. HUIZERS, Arc., te Breda, de vereischte inlichtingen te bekomen zijn.

Kerkvoogden en Notabelen voornoemd,
E. J. OLIVIER, Vz.

Ten ordonnantie van denzelven,
W. D. DE JONGE, Secretaris.

Uit de Hand te Koop:

de OUDE HOFSTAD *DAASDONK*, een achterleen van den Huize van Breda, groot circa 165 bunders TAAI-, WEI-, BOSCHLAND en WEIDE, aan elkanderen gelegen op den linker oever der Rivier *de Mark*, te Galder onder Ginneken, een groot uur afstand van Breda; — te bevragen ten kantore van den Notaris Mr. DE ROY, te Breda.

*** De Notaris VAN DER MEER, residerende te Waspik, zal, namens zijn principaal, op Vrijdag den 29en Mei 1835, des avonds om 5 uren, ten herberge van THOMAS JANSE DE BONT, in *de Ster*, te Waspik aan Benedenhek, provisioneel veilen, en *peerdien* dagen daarna, zijnde Vrijdag den 12den Junij daaraanvolgende, op gelijk uur ter voorschreve plaatse, definitief, publiek Verkoopen:

1e Koor: Eene extra goede BOEWMANSWONING, geschikt voor Heeren-Huislieden en te gelijkertijd voor Bouwerij, voorzien van 4 Kamers, 2 Keukens, ruimen Zolder, groote Schuur met Stalling voor 6 paarden en 20 beesten, eene schoone Tuin en groote Erf; alles gestaan en gelegen te Waspik, aan Benedenkerk, sectie G, n°. 634 en 635, groot 28 roeden, 3 ellen.

2e Koor: Een extra schoon perceel WEILAND, achter den 1sten koop, gelegen te den Binnenpolder te Waspik, sectie G, n°. 636 en 637, groot 1 bunder, 10 roeden en 10 ellen.

Deze twee koopen zullen zoo afzonderlijk en daarna gecombineerd gepresenteerd worden, makende de *eerste*, op 1 Mei 1836 en de *tweede* bij de eigendomsverkrijging. De helft der koopsom kan deze koopen op hypotheek of op andere securiteit tegen 5 pct. op intrest behouden.

Nadere onderrigting te bekomen ten kantore van den Notaris voornoemd en bij J. P. G. VAN DER MEER, te Raamsdonk.

Zegt het voort.

TE KOOP:

EENE TILBURY,

op Noord-Brabandsch Spoor; — te bevragen bij H. VAN GINNEKE, Zadelmaker te Breda.

VOOR HET RIJK.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN, VAARTEN, ENZ.

EERSTE RESSORT. PROVINCIE NOORD-BRABANT. AGENTSCHAP BREDA.

VERPACHTING VAN GRASGEWAS.

De Agent van het Domein te Breda, als daartoe behoorlijk geauthoriseerd, zal, op Maandag den 1sten Junij 1835, des voormiddags om tien ure, ten Stadhuize van Breda, en ten overstaan van den Heere Burgemeester aldaar, publiek Verpachten:

Het GRASGEWAS van de Fortificatiën der Vesting Breda, in 24 percelen verdeeld, en zulks voor het saizoen van 1835.

De Kooditiën van Verpachting liggen ten kantore van den Agent voor een ieder ter lezing.

Breda, den 16den Mei 1835.

De Agent voornoemd,
H. SMITS.

STOOM-JAGT

PRINSES MARIANNE,

van *MIDDELBURG* naar *ROTTERDAM*,

Mei 1835.

Van *Middelburg.*			Van *Rotterdam.*		
Dingsdag den 26,	's morg.	11 uur	Maandag den 25,	's morg.	8 uur
Vrijdag » 29,	»	5½ »	Woensdag » 27,	»	4 »
Zondag » 31,	»	7 »	Zaterdag » 30,	»	6 »

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.